

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine”

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri¹ kutsehariduse hindamisnõukogu istungi protokoll nr 12.3-1/22/10

22.08.2022

Istungist võtsid osa hindamisnõukogu liikmed Andra Piirsalu, Gerli Aas, Hele Tammenurm, Margus Keerutaja, Pille Meier, Piret Lemsalu, Raul Kütt, Sirje Potisepp, Toomas Kuuda, Urve Mets. Puudusid Annabel Aarla, Kaarel Jänes ja Karmen Selter. Istungit juhatas hindamisnõukogu esimees Gerli Aas. Protokollis nõukogu sekretäri ülesannetes Karin Laansoo. Nõukogu istungile oli kutsutud HAKA juhataja Heli Mattisen. Istung toimus elektrooniliselt MS Teams keskkonnas. Istung algas kell 09.00 ning lõppes kell 10.10.

Vaideotsus Eesti Esimese Erakosmeetikakooli 13.07.2022 esitatud vaide osas

I Resolutsioon

II Asjaolud

III Vaide lahendamisel olulised õigusaktid

IV Hinnang vaides toodud väidetele

V Kokkuvõte

VI Vaidlustamine

I Resolutsioon

Juhindudes haldusmenetluse seaduse § 85 punktist 4 **jätta Eesti Esimese Erakosmeetikakooli 13.07.2022 esitatud vaie rahuldamata.**

Otsuse vastuvõtmises osales 10 hindamisnõukogu liiget. Otsuse poolt hääletas 10 liiget, vastu 0.

II Asjaolud

- 21.10.2021 kooskõlastas kool EKKAgaga, et kvaliteedi **hindamine** õppekavarühmas juuksuritöö ja iluteenindus **toimub ajavahemikus 17.-23.02.2022.**
- 03.01.2022 esitas kool EKKAle juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma **eneseanalüüsi aruande.**

¹ Kuni 11.06.2022 Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA).

3. 10.01.2022 kooskõlastas EKKA kooliga juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma **hindamiskomisjoni koosseisu**.
4. 17.02.2022 ja 21.-22.02.2022 **viis hindamiskomisjon läbi hindamiskülastuse** koolis ja virtuaalsed vestlused õppekavarühmaga seotud osapooltega.
5. 21.03.2022 esitas hindamiskomisjon EKKAle **esialgse hindamisaruande**.
6. 29.03.2022 edastas EKKA hindamisaruande koolile kommenteerimiseks.
7. 12.04.2022 esitas kool aruandele **kommentaari ja täpsustused**.
8. 20.04.2022 esitas hindamiskomisjon koolile **tagasiside kommentaaride ja täpsustuste arvestamise kohta**.
9. 20.04.2022 esitas EKKA hindamiskomisjon **lõpliku hindamisaruande** EKKAle.
10. 02.06.2022 tegi EKKA kutsehariduse hindamisnõukogu (edaspidi *hindamisnõukogu*) otsuse, et järgmine kvaliteedi hindamine kooli õppekavarühmas juuksuritöö ja iluteenindus viiakse läbi **kolme aasta pärast**.
11. Kool esitas 13.07.2022 HAKAle (EKKA nimi muutus 12.06.2022) vaide, milles taotleb:
 - 1) hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse kehtetuks tunnistamist;
 - 2) uut otsust, mille kohaselt uus kvaliteedi hindamine viiakse kooli õppekavarühmas juuksuritöö ja iluteenindus läbi kuue aasta pärast.
12. Hindamisnõukogu vaatas vaide läbi ning otsustas 11.08.2022 saata see vaidekomisjonile arvamuse kujundamiseks.
13. HAKA juhataja moodustas 12.08.2022 HAKA kuratooriumi 12.05.2021. a dokumendi „Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kutsehariduse hindamisnõukogu ja selle vaidekomisjoni valimise kord“ punkti 17 alusel ja võttes arvesse kuratooriumi 8.08.2022 valitud kutsehariduse hindamisnõukogu vaidekomisjoni liikmeid haridus- ja teadusministri 12.06.2022. a määruse „Haridus ja Noorteameti põhimäärus“ § 24 lõikele 8 vaidekomisjoni järgmises koosseisus:
 - 1) Roosi Nemliher (Eesti Kutseõppe Edendamise Ühingu esitatud liige);
 - 2) Maria Kütt (Eesti Tööandjate Keskliidu esitatud liige);
 - 3) Maris Saarsalu (SA Kutsekoda esitatud asendusliige).
14. HAKA saatis 12.08.2022 Eesti Esimese Erakosmeetikakooli vaide ja sellega seotud dokumendid vaidekomisjonile arvamuse kujundamiseks.
15. Vaidekomisjon edastas 19.08.2022 oma arvamuse kutsehariduse hindamisnõukogule.
16. Hindamisnõukogu arutas Eesti Esimese Erakosmeetikakooli vaidet ja vaidekomisjoni arvamust 22.08.2022 erakorralisel istungil.

III Vaide lahendamisel olulised õigusaktid

17. Kutseõppe kvaliteedi hindamine on reguleeritud kutseõppeasutuse seaduse § § 14¹. Kutseõppe tasemeõppe ühtsed nõuded on reguleeritud Vabariigi Valitsuse 26.08.2013 määrusega nr 130 "Kutseharidusstandard". Kutseõppe kvaliteedi

hindamise tingimused ja kord on kehtestatud haridus- ja teadusministri 07.06.2019 määrusega nr 13 "Kutseõppe kvaliteedi hindamise tingimused ja kord".

18. Hindamisnõukogu on 01.07.2019 kehtestatud kutseõppe kvaliteedi hindamise juhendi (edaspidi *hindamisjuhend*), milles sätestatakse kriteeriumid, millest lähtudes kutseõppe kvaliteeti hinnatakse.
19. Vaidemenetlus on reguleeritud haldusmenetluse seaduse 5. peatükis, milles kirjeldatakse nõuded vaide esitamisele, vaide lahendamist ettevalmistavale menetlusele ja vaide läbivaatamisele.
20. Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kuratooriumi 27.01.2021 kinnitatud "Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kutsehariduse hindamisnõukogu ja selle vaidekomisjoni valimise korra" III peatükis on reguleeritud kutsehariduse hindamisnõukogu vaidekomisjoni moodustamine ja töökord.
21. Hindamisjuhendi p 50 kohaselt saadab hindamisnõukogu vaide hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab viie päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas.

IV Hinnang vaides toodud väidetele

22. Hindamisjuhendi p 42 kohaselt kaalub hindamisnõukogu hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning juhul, kui hindamisnõukogu hinnangul esineb õppekavarühmas õppetöö mittevastavusi õigusaktidele ja/või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele, teeb otsuse viia järgmine hindamine läbi kolme aasta pärast.

Koolis toimunud hindamisel tuvastati mittevastavused kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele. Seetõttu otsustas hindamisnõukogu viia järgmise hindamise õppekavarühmas juuksuritöö ja iluteenindus läbi kolme, mitte maksimaalse kuue aasta pärast.

23. Vaide kohaselt:

- 1) menetluses rikuti ära kuulamise põhimõtet;
- 2) otsuses välja toodud mittevastavustes on kaalutusvead;
- 3) kooli on koheldud võrreldes varem hindamisel osalejatega ebavõrdselt.

Vaide lahendamisel tuleb nendele väidetele hinnang anda.

Õigus olla ära kuulatud

24. Vaides viidatakse, et koolile küll anti võimalus formaalselt oma kommentaare esitada, kuid neid ei ole mingilgi määral arvestatud, mis on muutnud ära kuulamise ja kommentaaride esitamise õiguse tegelikkuses sisutühjaks.

Seega tuleb vaide lahendamisel kontrollida, kas ära kuulamismenetlus viidi läbi õiguspäraselt.

25. Õigus olla ära kuulatud seisneb selles, et enne haldusakti andmist peab haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulisel või

muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited (HMS § 40 lg 1). Ära kuulamisesõigus võimaldab isikul esitada haldusaktiga lahendatavas asjas täiendavaid arvamusi, taotlusi, tõendeid ja muul viisil põhjendada oma taotlust ning esitada võimalikke vastu-argumente haldusorgani seisukohtadele².

26. Hindamisjuhendi p 35 kohaselt edastab HAKA büroo hindamisaruande koolile tutvumiseks hiljemalt viis tööpäeva pärast aruande saamist. Hindamisjuhendi p 36 kohaselt on koolil võimalus edastada elektrooniliselt HAKA büroole põhjendatud ja kooli juhi poolt allkirjastatud kommentaarid 10 tööpäeva jooksul pärast hindamisaruande saamist. Komisjon töötab saadud kommentaarid läbi ning arvestab nendega lõpliku hindamisaruande kujundamisel.
27. EKKA esitas esmase hindamisaruande koolile 29.03.2022 kommenteerimiseks. Kool esitas kommentaarid ja täpsustused 12.04.2022.
28. Hindamiskomisjon saatis koolile 20.04.2022 tagasiside kooli esitatud kommentaaride kohta.

Vastuses tõdeti, et kooli kommentaarid kinnitavad paljuski komisjoni järeltõlge aruandes ja tunnustati kooli mitmete parendustegevustega alustamise eest. Lisaks olid vastuskirjas koos selgitustega kooli kommentaarid, mille põhjal hindamiskomisjon aruandes muudatusi ei teinud.

Kooli vastuskirjas toodud kommentaaride põhjal tegi komisjon üldisema ettepaneku pöörata oluliselt tähelepanu õppeinfosüsteemi arendamisele õppetöö korralduses ja õppeprotsessi läbiviimisel (näiteks TAHVEL), mis hõlbustaks kooli juhtkonnal järjepidevat andmeanalüüsi. Seoses sellega pidas komisjon vajalikuks ka töötajate vastavate kompetentside arendamist info hankimiseks (näiteks Haridussilmast info filtreerimine), õppijate tunnistuste ja teiste dokumentide registreerimiseks, e-materjalide loomiseks, kasutamiseks jne (lk 30).

Hindamiskomisjon on lõplikus hindamisaruandes viidanud, et hindamisaruande lõpliku variandi koostamisel kaalus komisjon kooli vastuskirjas toodud kommentaare ja arvestas kooli põhjendatud täpsustustega (lk 5).

29. Hindamisjuhendi p 40 kohaselt võtab hindamisnõukogu otsuse tegemisel aluseks õppekavariühma eneseanalüüsi aruande, hindamisaruande ja kooli tähtajaliselt laekunud kommentaarid ning vajadusel täiendavad hindamisnõukogu taotlusel esitatud materjalid.
30. Hindamisnõukogul olid 02.06.2022 otsuse p 7 kohaselt otsustamisel aluseks nii hindamisaruanne, kooli eneseanalüüsi aruanne kui ka kooli vastuskiri esmasele aruandele.

Asjaolule, et hindamisnõukogu kaalus lõppotsuse tegemisel ka ära kuulamisel esitatud kommentaare, viitab mh otsuse punkti 9 alapunktis 2 põhjendus kooli vastuskirjas olnud vastuväitele, millest nähtub, et hindamisnõukogu kaalus otsuse tegemisel ka kooli tagasisidet väljatoodud puudustele.

² RKHKo 28.04.2014, [3-3-1-52-13](#), p 34.

31. Vaides on viidatud, et 02.06.2022 otsuses ei ole arvestatud kooli arvamusega, kuigi kõigi asjasse puutuvate õigusnormide kohaselt tuli seda teha. Vaides leitakse, et sellega on rikutud ärakuulamise põhimõtet.

Ei ole alust väitel, et ärakuulamine on olnud üksnes siis sisuline, kui kõik saadetud kommentaarid ärakuulamisele saadetud teksti sisse viiakse. Menetlusosalise õigusele olla ära kuulatud vastab haldusorgani kohustus menetlusosaline ära kuulata ning võtta tema poolt esitatud teave haldusakti andmisel arvesse³. Haldusorgan peab ärakuulamise käigus esitatud vastuväiteid kaaluma ja otsuse tegemisel arvesse võtma, aga otsus tuleb teha hindamistulemuse ja faktiliste asjaolude pinnalt.

Esitatud materjalidest nähtub, et nii hindamiskomisjon kui ka hindamisnõukogu kaalusid esitatud kommentaare ja hindamiskomisjon andis koolile selle kohta ka põhjalikuma tagasiside.

32. Eelnevast tulenevalt ei ole leidnud kinnitust vaides esitatud väide, et kommentaaride esitamise võimalus anti üksnes formaalselt ja ettepanekuid sisuliselt ei kaalutud. Nii hindamiskomisjon kui ka hindamisnõukogu on järginud hindamisjuhendis sätestatud protseduuri, mis näeb ette ka ärakuulamise etapi. Ära kuulamise etapis esitatud kommentaare on kaalutud ja võimalusel ka arvesse võetud ning ärakuulamise tulemuste kohta on koolile antud tagasisidet. Seega on ärakuulamismenetlus läbi viidud nõuetekohaselt.

Hindamisnõukogu otsuse kaalutlused

33. Vaides on toodud vastuväited hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse sisulistele kaalutlustele.

Seega tuleb vaide lahendamisel kontrollida, kas otsuses on kaalutusvead.

34. Vaide punktis 2.1.2.1 viidatakse hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse punkt 9 alapunktile 1, milles leiti, et koolis ei ole õppekavaarendus süsteemne, kõiki osapooli kaasav juhitud protsess, mistõttu on nõukogu hinnangul juhendi punkt 5.1 täidetud osaliselt.

Vaides leitakse, et arvestades, et kool on nii eneseanalüüsi aruandes kui ka hindamisaruandele antud kommentaarides selgitanud, kuidas toimub õppekava arendus ja kuidas arvestatakse tööturuvajadusega, jääb arusaamatuks, milles seisneb õppekavaarenduse mittesüsteemsus ja osapoolte mittekaasamine.

35. Hindamiskomisjon on hindamisaruandes viidanud, et kooli kollektiiv on kaasatud õppekava arendusse. Kuni aastani 2019 tegeles õppekavade arenduse juhtimisega õppetöö koordinaator. Õppekavade arenduseks moodustatud töörühm kutsuti kokku regulaarselt iga õppeaasta alguses ja vastavalt vajadusele õppeaasta jooksul ning koosolekud protokollitakse. Eneseanalüüsi aruandele lisatud arenduskoosoleku protokollis on osalejateks märgitud "õppekavaarenduse töörühm". Protokollist ei selgu, kes kuuluvad õppekavade arenduse töörühma ja mitu liiget töörühmas on. Vestlustel direktori, arendusjuhi, õpilaste ja tööandjatega selgus, et ühiseid õppekava arenduskoosolekuid ei ole olnud. Kool kogub infot partneritelt jooksvalt (lk 16).

³ RKHKo 14.01.2004, [3-3-1-82-03](#), p 17.

36. Hindamisnõukogu on 02.06.2022 otsuse jaotises "Õppekavad ja õppekavaarendus" õppekavaarenduse kohta välja toonud, et õppekavade arendamine toimub jooksvalt. Kõiki osapooli kaasavat süsteemi ei ole. Hindamisnõukogu tuvastas osalise vastavuse hindamiskriteeriumile.

37. Olukorras, kus kooli enda kinnitusel toimub õppekavaarendus jooksvalt, hajutatud vastutusega ja kindlalt fikseerimata vormis, ei saa pidada meelevaldseks või ilmselgelt ebaproportsionaalseks hindamisnõukogu hinnangut, et õppekavaarenduse süsteemsus, sh süsteemsus osapoolte kaasamises ja õppekavaarenduse juhtimises ei ole tagatud. Pigem oleks selliste asjaolude pinnalt kaheldav hinnang, et õppekavaarendus on süsteemne.

Seega hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse p 9 alapunktist 1 kaalutusviga ei nähtu.

38. Vaide punktis 2.1.2.2 viidatakse hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse punkti 9 alapunktile 2, milles leiti, et nõukogu hinnangul ei toeta õppekava moodulite rakenduskavas õppe kavandamine piisaval määral mittestatsionaarses õppevormis õppijaid õpiväljundite saavutamisel, kuna rakenduskavas ei ole määratletud neile nõutud mahus kindlate eesmärkidega iseseisvaid õppe- ja tööülesandeid, mis on õpetaja poolt tagasisidestatud. Nõukogu hinnangul on juhendi punktid 5.2 ning 6.3 täidetud osaliselt.

Vaides leitakse, et kuna kool on selgitanud, et sisulisi erinevusi statsionaarses ja mittestatsionaarses õppes õppijatele ei ole, siis ei ole põhjendatud nõukogu seisukoht, et rakenduskavas ei ole määratletud mittestatsionaarses õppes õppijatele nõutud mahus kindlate eesmärkidega iseseisvaid õppe- ja tööülesandeid, mis on õpetaja poolt tagasisidestatud. Kõik tingimused ja õppekavad, mis on koostatud ja mida kohaldatakse statsionaarses õppes õppijatele, kehtivad ka mittestatsionaarses õppes õppijatele, kuid kuna viimaste puhul tuleb arvestada, et tegemist ei ole inimestega, kes saavad igapäevaselt koolis käia, on õppeaeg neile pikem, mis võimaldab neil paremini oma tegevusi planeerida. Selles seisneb ka mittestatsionaarses õppes õppijate toetamine nende õpiväljundite saavutamisel. Ülejäänud osas on õppe- ja tööülesanded samad, kuna õpilased soovivad ja neile tuleb anda vaatamata õppevormile sama haridus.

39. Hindamiskomisjon on hindamisaruandes viidanud, et lisaks statsionaarsele õppele pakutakse lisaks mittestatsionaarset õppevormi, mida kinnitasid ka vestlused õppijate ja vilistlastega. Täiendavalt rakendatakse vajadusel individuaalset lähenemist, erinevaid e-õppe võimalusi, distants- ja videoõpet. Esitatud rakenduskava on loodud statsionaarsele õppevormile. Mittestatsionaarse õppevormile koostatud rakenduskava kool ei lisanud. Samas kool väitis, et pakub õpet ka mittestatsionaarses õppes. Kutseõppes saab õppida statsionaarses või mittestatsionaarses õppevormis, mida eristatakse iseseisva töömahu alusel. Iseseisva töö all mõistetakse õpetaja poolt antud kindlate eesmärkidega õppe- ja tööülesandeid, mis tuleb õpilasel iseseisvalt täita ja mille täitmisele annab õpetaja hiljem tagasisidet. Statsionaarses õppevormis moodustab iseseisev töö 15- 50% õpingute kogumahust. Mittestatsionaarses õppevormis on iseseisva töö maht enam kui 50% õpingute kogumahust. Rakendatud õppevormide erisused peavad kajastuma rakenduskavades (lk 16).

40. Hindamisnõukogu on 02.06.2022 otsuse jaotises "Õppimine ja õpetamine" viidanud, et statsionaarset ja mittestatsionaarset õppevormi eristatakse õpilase iseseisva töö mahu alusel: statsionaarses õppevormis moodustab iseseisva töö 15-50% õpingute kogumahust; mittestatsionaarses õppevormis on iseseisva töö maht enam kui 50% õpingute kogumahust. Rakendatud õppevormide erisused peavad kajastuma õppekava moodulite rakenduskavades.

41. Mittestatsionaarse õppe kohta antud hinnangu aluseks on kutseõppeasutuse seadus, mille § 28 lg 3 kohaselt moodustab mittestatsionaarse õppe puhul õpilase iseseisva töö üle poole õppekavajärgsest õpingute mahust. Seega puudub hindamisnõukogul sellises situatsioonis võimalus anda hinnang, et statsionaarse ja mittestatsionaarse õppevormiga õppes erisusi ei ole ja õppe läbiviimist puudutavatest alusdokumentidest erisusi nähtuma ei pea.

Kooli hinnang, et olenemata õppekava läbimiseks valitud õppevormist peab lõpetaja tase ehk õppekava läbimise tulemus olema sama, on kahtlematult õige. Samas näeb kutseõppeasutuse seadus ette erisuse õppe läbiviimisel just lähtudes iseseisva töö mahust. Kutseõppeasutuse seadus on nii hindamisnõukogule kui ka koolile täitmiseks kohustuslik. Statsionaarse ja mittestatsionaarse õppe läbiviimisel tuleb erinevaid iseseisva töö mahtusid eristada ja hindamisnõukogul puudub selles küsimuses kaalutusõigus.

Seega hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse p 9 alapunktis 2 kaalutusviga ei ole.

42. Vaide punktis 2.1.2.3 viidatakse hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse punkti 9 alapunktile 3, milles leiti, et koolipoolne info tasemeõppe lõpetamise tingimustest ei ole tasemeõppe õpilastele üheselt mõistetav. Kooli esitatud tasemeõppe lõpetajate andmetes ja kutseregistri väljavõttes on märkimisväärsed vastuolud. Nõukogu hinnangul ei toeta kool piisavalt tasemeõppe lõpetajaid ametliku hindamise tulemusena tunnustatud kvalifikatsiooni omandamisel.

Vaides viidatakse, et sellist etteheidet ei toeta õpilaste seas hindamiskomisjoni tehtud küsitluse tulemused ega ka õppekorralduseeskiri, millesse kool 01.04.2022, st menetluse ajal muudatusi sisse viis.

Vaides leitakse, et asjaolu, et kool arvestas komisjoni märkusega ja täpsustas eksamite läbiviimise korda, ei ole komisjon nõukogule esitatud lõplikus hindamisaruandes kajastatud, mistõttu on juba sisseviidud muudatusi jätkuvalt käsitatud puudusena. See on viinud ebaõige ja kooli huve rikkuva otsuseni.

43. Hindamiskomisjoni aruandes on viidatud, et kooli õppekorralduseeskirjas on peatükis "Lõpueksamid ja hindamine" kirjutatud lõpueksamist kui kooli eksamist, viidet ei ole kutseksamile, mis tasemeõppe lõpetamisel on kohustuslik eksam. Samas dokumendis on viide CIDESCO eksamile (lk 15).

Kooli õppekorralduse eeskirjas punkt 13.3 viidatakse õppekorralduseeskirja lisale 4 "Lõpueksamite läbiviimise kord". Kooli kodulehel on eksitav info – Eesti Esimese Erakosmeetikakooli eksamite läbiviimise kord on kirjeldatud lisas 3. Antud dokumendis on esitatud, et "Kooli/kutseksami edukal sooritamisel saab õpilane kutsetunnistuse". Kooli lõpueksamiks nimetatakse õppekorralduseeskirjas lisa 3 CIDESCO eksamit (lk 15).

Kool kasutab erinevates dokumentides mitmeid eksami nimetusi - koolilõpueksam, koolieksam, kutseksam, CIDESCO eksam. Komisjon järeldeb, et eksamite

nimetused ning protsess, millal ja millistel tingimustel eksameid sooritatakse, on segadust tekitavad ning ei ole õpilastele üheselt mõistetavad (lk 15, lk 18). Vestlusel selgus, et CIDESCO eksam on CIDESCO koolis kohustuslik (lk 16). Vestluses õpilastega selgus vähene informeeritus kutseeksami kohta (lk 16). Komisjon järeldeb, et eksamite nimetused ning protsess ja informatsioon, millal ja millistel tingimustel eksameid sooritatakse, on segadust tekitavad ning ei ole õpilastele üheselt mõistetavad (lk 18).

44. Hindamisnõukogu on lõpetamise tingimustega seonduvatele puudustele viidanud otsuse mitmes jaotises.

Otsuse jaotises "Õppekavad ja õppekavaarendus" on viidatud sellele, et kooli õppekavas ei ole tasemeõppe lõpetamise tingimustes märgitud kutseeksami sooritamise nõuet. Kooli õppekorralduseeskirjas on peatükis 13 "Lõpueksamid ja hindamine" kirjutatud lõpueksamist kui kooli eksamist, viidet ei ole kutseeksamile, mis tasemeõppe lõpetamisel on kohustuslik eksam.

Otsuse jaotises "Õppimine ja õpetamine" viidatakse, et kool kasutab erinevates dokumentides mitmeid eksami nimetusi - koolilõpueksam, koolieksam, kutseksam, CIDESCO eksam.

Otsuse lõppjärgeldustes on kokkuvõtvalt viidatud, et koolipoolne info tasemeõppe lõpetamise tingimustest ei ole tasemeõppe õpilastele üheselt mõistetav.

45. Hindamisaruandes on välja toodud mitmeid tuvastatud asjaolusid, mille alusel nii hindamiskomisjon kui ka hindamisnõukogu järeldasid, et lõpetamise tingimused selguvad jooksvalt õpingute käigus, kuigi kutseõppeasutuse seaduse § 24 lõike 1 kohaselt peavad lõpetamise nõuded tulenema õppekavast.

Tuvastatud asjaoludest tulenevalt ei saa hindamiskomisjoni ja hindamisnõukogu hinnangut lõpetamise tingimuste ebaselguse kohta pidada ebaproportsionaalseks või põhjendamatuks. Õppe lõpetamise tingimused peavad õppijatele olema teada juba siis, kui õppima asutakse. Olukord, kus vahetult enne lõpetamist selgub, et mingi eksam tuleb lõpetamiseks veel sooritada ja selline ongi olnud kooli praktika, ei ole õigusselge ega arvesta õppijate õigustega.

46. Hindamisjuhendi p 42 kohaselt kaalub hindamisnõukogu hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab, millal viia läbi järgmine õppekavarühma kvaliteedi hindamine.

Hindamisjuhendis menetlusetappide kirjeldamise eesmärk on vältida olukorda, kus menetlus venib ebamõistlikult pikaks seetõttu, et igas järgmises etapis alustatakse asjaolude tuvastamisega uuesti. Hindamisnõukogu otsuse aluseks on hindamiskomisjoni koostatud aruanne, milles on fikseeritud teatud seisuga tuvastatud asjaolud. Juhendis kirjeldatud menetlust kohaldatakse kõikidele taotlejatele ühetaoliselt ja ka varasemate otsuste puhul on hindamisnõukogu teinud otsuse lähtudes hindamisaruandes esitatud asjaoludest. Menetluse ühetaolisus tagab otsuste võrreldavuse.

Vaides on viidatud asjaolule, et kool on mõned hindamisaruandes väljatoodud puudused kõrvaldanud. Väärrib tunnustamist, et kool on näidanud võimekust kõrvaldada puudused kiiresti. Samas tuleb arvestada, et hindamisotsuse tegemise ajaks võivad olla muutunud ka muud näitajad. See aga ei tähenda, et hindamisnõukogu jätab hindamiskomisjoni aruande kõrvale ja alustab asjaolude tuvastamist uuesti.

Hindamisjuhendist tulenevalt on hindamisnõukogul kohustus lähtuda otsuse tegemisel hindamisaruandes väljatoodust ja seda on hindamisnõukogu ka teinud.

Seega hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse p 9 alapunktis 3 kaalutusviga ei ole.

47. Vaide punktis 2.1.2.4 viidatakse hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse punkti 9 alapunktile 4, milles leiti, et suur tasemeõppest väljalangevus viitab, et kool ei ole piisavalt arvestanud õppijate koolitusvajadust, sh ootusi õppida taseme- või täiendusõppes, mistõttu on juhendi punkt 5.1 täidetud osaliselt.

Vaides viidatakse, et otsuse järeldused ei vasta hindamiskomisjonile esitatud andmetele ja selgitustele. Vaides viidatakse, et väljalangevus ei ole suurenenud, vaid vähenenud on sisseastujate arv. Lisaks viidatakse, et kooli hinnangul õpilased ei ole välja langenud, vaid COVID-19 pandeemia tõttu kehtestatud piirangute ajal ei saanud õpilased sooritada lõpueksamid.

48. Hindamiskomisjon on hindamisaruandes viidanud Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) andmetele, millest nähtub, et õppe katkestajate osakaal suureneb hüppeliselt aastatel 2019 ja 2020. Hindamiskomisjon nendib, et üheks väljalangevuse suurenemise põhjuseks võib olla kutseandja vahetumine, millega kaasnes tasemeõppe õppijate vähenemine informeeritus ja soovimatus sooritada kohustuslik kutseksam. Koostöö sujumiseks kutse andjaga soovib komisjon suhelda õigeaegselt kutseandjaga ja leppida kokku kutseksamite sooritamise ajas ning teavitada sellest õppijaid (lk 11).

49. Hindamisnõukogu on otsuse jaotises "Õppekavad ja õppekavaarendus" viidanud, et õppetulemuslikkuse näitajad viitavad tasemeõppes suurele väljalangevusele aastatel 2019-2020. Otsuse lõppjäreldustes on hindamisnõukogu lisanud, et kool ei ole piisavalt analüüsinud tasemeõppes väljalangevuse põhjuseid ega kavandanud parendustegevusi tasemeõppes väljalangevuse ennetamiseks. Nõukogu hinnangul viitab suur tasemeõppes väljalangevus, et kool ei ole piisavalt arvestanud õppijate koolitusvajadust, sh ootusi õppida taseme- või täiendusõppes, mistõttu on juhendi punkt 5.1 täidetud osaliselt.

50. Nii hindamisaruandest kui 02.06.2022 otsusest nähtub, et hinnangu andmisel on tuginedud õpilaste kohta EHISesse kantud andmetele.

Ei ole kahtluse alla seatud, et EHISe andmete kohaselt on väljatoodud perioodil õpilaste väljalangevus suurenenud. Väljalangevus kirjeldatakse protsendina kõikidest õppijatest. Seega ei saa sisseastujate arvu vähenemine olla väljalangevuse protsendi suurenemise põhjuseks. Kui õppijaid on vähem, on vähem ka neid, keda võetakse arvesse väljalangevuse protsendi arvutamisel. Nii hindamiskomisjon kui ka hindamisnõukogu viitavad vajadusele analüüsida väljalangevuse põhjuseid.

EHISesse kantud õpilaste andmetel on EHISe põhimääruse § 23 lõike 2 kohaselt õiguslik tähendus. Põhimääruse § 6 lõike 1 kohaselt vastutab registrisse esitatud andmete õigsuse eest andmete esitaja ehk antud juhul kool. Hindamisnõukogul puudub võimalus kaalutleda, kas lähtuda otsuse tegemisel õiguslikku tähendust omavatest EHISe andmetest või kooli väitest, et need andmed ei vasta tõele ja kooli hinnangul õpilased ei ole tegelikult välja langenud. Otsuse tegemisel on lähtutud riiklikku andmekogusse kantud õiguslikku tähendust omavatest andmetest, mille kohaselt on väljatoodud perioodil väljalangevus koolist suurenenud. Suur väljalangevuse protsent viitab vajadusele väljalangevuse

põhjuseid põhjalikult analüüsida ja teha korrekture. Hindamisnõukogu sellekohast hinnangut ei saa pidada ebaoproportsionaalseks või põhjendamatuks.

Seega hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse p 9 alapunktist 4 kaalutusviga ei nähtu.

51. Vaide punktis 2.1.2.5 viidatakse hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse punkti 9 alapunktile 5, mille kohaselt EHISE andmetel ei olnud koolis õppeaastatel 2019/20 ja 2020/21 ühtegi lõpetajat ühelgi tasemeõppe õppekaval. Tõsiasi, et kahel viimasel õppeaastal ei olnud tasemeõppe õppekaval ühtegi lõpetajat, seab kahtluse alla tasemeõppe jätkusuutlikkuse. Nõukogu hinnangul seab lõpetajate puudumine tasemeõppe õppekaval kahel viimasel aastal kahtluse alla tasemeõppe jätkusuutlikkuse koolis.

Vaides viidatakse, et nõukogu järeldused ei ole õiged. Vaides tuuakse välja, et lõpetajaid ei ole olnud, sest väljatoodud perioodil algas COVID-19 pandeemia, mistõttu oli eksamite sooritamine takistatud, samuti vahetus kutseandja ja lõpetamiseks vajalike kutseksamite toimumise ajad ei kattu kooli õppekava nominaalkestuse lõpuga.

52. Hindamiskomisjon on hindamisaruandes viidanud, et EHISE andmetel ei ole 2019/2020 ja 2020/2021 õppeaastal koolis olnud ühtegi lõpetajat ühelgi õppekaval (lk 10).

53. Hindamisnõukogu on otsuse jaotises "Õppekavad ja õppekavaarendus" leidnud, et lõpetajate puudumisel on mõju kooli tasemeõppe jätkusuutlikkusele. Otsuse lõppjäreldustes on viidatud, et kooli poolt esitatud andmed ja EHISE väljavõtte on vastuolulised. Tasemeõppe õpilaste andmete kogumine, sh tasemeõppe eristamine täienduskoolitusest ei ole koolis järjepidev ja täpne. Tasemeõppe tulemuslikkuse analüüsimiseks ei ole seatud tulemuslikkuse sihtnäitajaid ning tasemeõppe tulemuslikkuse analüüs on puudulik. Tõsiasi, et kahel viimasel õppeaastal ei olnud tasemeõppe õppekaval ühtegi lõpetajat, seab kahtluse alla tasemeõppe jätkusuutlikkuse. Nõukogu hinnangul seab lõpetajate puudumine tasemeõppe õppekaval kahel viimasel aastal kahtluse alla tasemeõppe jätkusuutlikkuse koolis.

54. EHISE andmetest nähtub, et viimastel aastatel ei ole õppekaval lõpetajaid olnud ja seda on kinnitanud kool ka vaides.

Ei ole alust kahelda, et vaides nimetatud asjaolud, nagu COVID-19 pandeemia ja kutseandja vahetumine, millest viimasele viidati ka otsuses, omavad lõpetajate arvule mõju. Hindamisnõukogu aga ei olegi hinnangut andnud sellele, kas lõpetajate puudumise põhjused on olnud kaalukad või mitte. Hindamisnõukogu on nentunud fakti, et kui lõpetajaid ei ole, on olenemata selle asjaolu põhjustest kooli tasemeõppe jätkusuutlikkus kahtluse all. Hindamisnõukogu selline hinnang ei viita kaalutusveale. Kuna väljatoodud perioodil tasemeõppe lõpetanuid ei olnud, ei saa pidada kaalutusveaks hinnangut, et see lõpetajate puudumine mõjutab kooli tasemeõppe jätkusuutlikkust.

Seega hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse p 9 alapunktist 5 kaalutusviga ei nähtu.

Võrdne kohtlemine

55. Vaide punktis 2.2 on välja toodud, et otsuses ei ole lähtunud õiguse ühetaolise kohaldamise põhimõttest.

Vaides on näitena toodud samas valdkonnas tegutseva erakooli Juuksurite Erakooli "Maridel" juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma kvaliteedi hindamise otsus, millega otsustati järgmine hindamine läbi viia kuue aasta pärast.

Seega tuleb vaide lahendamisel kontrollida, kas kooli suhtes tehti ebasoodsam otsus, kui samade asjaolude pinnalt varem teise kooli suhtes.

56. Kvaliteedi hindamisel antakse hinnang asjaolude kogumile. Seega otsus sõltub nii sellest, mis on kooli tugevused kui ka sellest, kui kaalukad on välja toodud parendusvaldkonnad. Kuna asjaolude kogumid on iga kvaliteedi hindamise puhul olnud erinevad, ei ole ka otsuste kaalutlused täiel määral võrreldavad.

Juuksurite Erakooli "Maridel" kohta 18.12.2019 tehtud otsuses toodi parendusvaldkondadena välja personali vähene keeleoskus, kodulehekülje korrastamise vajadus, rohkemate digilahenduste rakendamise vajadus ning vajadus sidustada enam õppetöö ja õppekavade rakenduskavad.

Eesti Esimese Erakosmeetikakooli otsuses on välja toodud, et õppekavaarendus ei ole süsteemne, kõiki osapooli kaasav juhitud protsess, mittestatsionaarses õppevormis ei ole õppe korraldamisel arvestatud ettenähtud iseseisva töö mahtu, on ebaselgus lõpetamise tingimuste osas, viimastel aastatel suur väljalangevus ja puuduvad lõpetajad, mis võib mõjutada kooli tasemeõppe jätkusuutlikkust.

57. Vaides on võrdse kohtlemise väite puhul tõenäoliselt eeldusena arvestatud kooli seisukohta, et hindamiskoogu 02.06.2022 otsuses väljatoodud mittevastavused on ebaõiged.

Kuivõrd eelnevast ei tulene, et hindamiskoogu 02.06.2022 otsuses on kaalutusvigu, ei nähtu neid kahte otsust võrreldes ka, et kaks otsust käsitaks samas olukorras olevaid koole erinevalt. Eesti Esimese Erakosmeetikakooli otsuses toodud mittevastavused viitavad võrreldes vaides viidatud otsusega suurema kaalu ja õppe kvaliteedile suurema mõjuga parendusvaldkondadele. Hindamiskoogu on teinud erinevad otsused seetõttu, et asjaolude kogumid on erinevad.

Seega ei nähtu, et Eesti Esimest Erakosmeetika on koheldud kutseõppe kvaliteedi hindamisel ilmselgelt ebasoodsamalt kui teisi hinnatavaid varasemates otsustes.

V Kokkuvõte

58. Eelnevast tuleneb, et koolile anti võimalus enne otsuse tegemist olla ära kuulatud, koolile esitati hindamisaruanne kommenteerimiseks, kool esitas kommentaarid ja täpsustused, hindamiskomisjon kaalus esitatud kommentaare ja andis selle tulemuste kohta koolile ka tagasisidet ning ära kuulamisel esitatud kommentaare kaaluti ka hindamiskoogu otsuse tegemisel.

Seega ei ole leidnud kinnitust vaides esitatud väide, et ära kuulamismenetlus oli formaalne ja sisuliselt ettepanekuid ei kaalutud.

59. Hindamiskoogu 02.06.2022 otsuse sisuliste kaalutluste puhul ei ole leidnud kinnitust vaides esitatud väide, et otsuses on kaalutusvead.

Eelnevat lühidalt kokku võttes:

- 1) hindamise käigus tuvastatud asjaolud ei viita sellele, et õppekavaarendus vastab täiel määral hindamiskriteeriumitele, st on süsteemne, osapooli kaasav ja juhitud. Kaalutlusviga ei nähtu;
- 2) hindamisnõukogu lähtus mittestatsionaarse õppe kohta antud hinnangus kutseõppeasutuse seadusest. Kaalutlusviga ei nähtu;
- 3) lõpetamise tingimustega seonduvas olid nii dokumentide hindamise kui õpilastega peetud vestluste tulemusel tuvastatud puudused. Kaalutlusviga ei nähtu;
- 4) EHISE andmed näitavad, et väljalangevus tasemeõppes on koolis viimastel aastatel oluliselt suurenenud ja selle põhjustega on vaja tegeleda. Kaalutlusviga ei nähtu;
- 5) EHISE andmed näitavad, et teatud perioodil ei ole koolis tasemeõppe lõpetajaid olnud ja see mõjutab kooli tasemeõppe jätkusuutlikkust. Kaalutlusviga ei nähtu.

60. Vaides toodud väide, et samade asjaolude pinnalt on varem teise kooli suhtes tehtud soodsam otsus, ei ole leidnud kinnitust.

Otsustes välja toodud parendusvaldkonnad ja mittevastavused on oma kaalult ning ulatuselt erinevad. Seega on ootuspärane, et nende asjaolude pinnalt on tehtud erinevad otsused.

61. Seega hindamisnõukogu 02.06.2022 otsuse kehtetuks tunnistamiseks puudub alus ja vaie tuleb jätta rahuldamata.

VI Vaidlustamine

62. Isikul, kelle vaie jäi rahuldamata või kelle õigusi vaidemenetluses rikuti, on õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse.

Gerli Aas

hindamisnõukogu esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Karin Laansoo

hindamisnõukogu sekretäri ülesannetes

/allkirjastatud digitaalselt/